

Opinnäytetyö (AMK)

Musiikki

Musiikkipedagogi

2014

Silja Turunen

TOTTUMATTOMAT KORVAT

– vinkkejä kokemattomalle yleisölle räätälöidyn
klassisen musiikin konsertin suunnitteluun

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Musiikki | Musiikkipedagogi

2014 | 34 sivua

Soili Lehtinen, Vesa Kankaanpää

Silja Turunen

TOTTUMATTOMAT KORVAT – VINKKEJÄ KOKEMATTOMALLE YLEISÖLLE RÄÄTÄLÖIDYN KLASSISEN MUSIIKIN KONSERTIN SUUNNITTELUUN

Opinnäytetyöni tavoite on selvittää, minkälaisissa klassisen musiikin konserteissa niihin tottumaton yleisö viihtyy. Tutkin työssäni kiinnostavan konsertin järjestämisen eri komponentteja, mutta pääpaino on esitettävän ohjelmiston valikoimisella.

Perehdyn aiheeseen tutustumalla olemassa oleviin konserttiohjelmiin ja analysoimalla omia konserttikokemuksiani. Lisäksi otan haastatteluilla ja kyselyllä selvää klassista musiikkia harrastamattomien ihmisten konserttikokemuksista ja musiikkimieltymyksistä.

Opinnäytetyöni tiedonhankintaosion päätteeksi järjestän itse kokeellisen konsertin klassiseen musiikkiin tottumattomalle yleisölle. Kerään konsertin avulla aiheestani lisätietoa, jota yhdistettynä tutkimukseni aiempiin tuloksiin voidaan käyttää kokematon yleisöä miellyttävän konsertin suunnitteluvinkkeinä.

ASIASANAT:

konsertti, klassinen musiikki, ohjelmasuunnittelu, tottumaton yleisö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Music | Music pedagogy

2014 | 34 pages

Soili Lehtinen, Vesa Kankaanpää

Silja Turunen

UNACCUSTOMED EARS – TIPS FOR PLANNING A CLASSICAL MUSIC CONCERT TAILORED FOR AN AUDIENCE UNFAMILIAR WITH THE GENRE

The goal of my thesis is to find out what kind of classical music concerts are found pleasant by an audience unfamiliar with the genre. I'll look into the different components of organising an interesting concert, but my main focus is on concert programming.

I'll study the subject by exploring existing concert programs and by analysing my own concert experiences. In addition to that, I'll research the concert experiences and musical preferences of people who are not into classical music by interviewing them and conducting a survey.

After acquiring knowledge on my topic, I'll organise an experimental concert for an audience unaccustomed to classical music. By doing this, I'll gather further information about my subject. This data combined with the previous findings of my research can be used as guidelines for planning a concert appealing to an unexperienced target audience.

KEYWORDS:

concert, classical music, programming, unaccustomed audience

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUSMENETELMÄT JA –AINEISTO	9
3 ONNISTUNEEN KONSERTTIOHJELMAN OMINAISUUKSIA	12
3.1 Omia havaintojani ja oletuksiani	12
3.2 Kohderyhmäni näkemyksiä	16
4 KONSERTIN TOTEUTUS	24
5 LOPUKSI	28
LÄHTEET	34

KUVAT

Kuva 1: Cafe Elegian yleisöä	25
Kuva 2: Konserttitunnelmia	27
Kuva 3: Kahvilan maukkaat konserttieväät	27

LIITTEET

Liitteet 1- 4: Konserttiohjelmia kommentteineen

1 JOHDANTO

Tunnen paljon muusikoita ja muusikoiksi opiskelevia ihmisiä. Suurin osa opiskelukavereideni ulkopuolisesta laajasta tuttavapiiristäni ei kuitenkaan harrasta klassista musiikkia. Klassista musiikkia harrastamattomien joukosta isoimman lohkon muodostavat muuten taiteelliset ja musikaalisetkin ihmiset, joiden kiinnostus soivaan maailmaan ei vain pidä sisällään klassisen musiikin valtavaa tarjontaa. Tuttavapiirissäni on pienempi joukko niitäkin, jotka eivät varsinaisesti kuuntele minkäänlaista musiikkia tarkoituksella. Heille musiikki on taustahelinää, johon tuskin kiinnitetään huomiota. Vaikka ajatus tuntuu omasta mielestäni uskomattoman erikoiselta, musiikilla ei yksinkertaisesti ole kaikkien elämässä yhtä vahvaa sijaa kuin toisilla.

Ne, joille musiikki on jossain määrin tärkeää, kuluttavat sitä monella tapaa. Nykyteknologia mahdollistaa musiikinkuuntelun kaikkialla. Klassinen musiikki on silti parhaimmillaan elävänä. Konserttini ovat yleensä täynnä kavereitani ja yleisöstä löytyy useimmiten esimerkkejä kustakin esittelemästäni kolmesta ryhmästä. Ensimmäistä ryhmää konserttini kiinnostavat ammatillisella tasolla sekä ohjelmistoltaan että toteutukseltaan. Toinen ja kolmas ryhmä muodostavat tämän opinnäytetyön niin sanotun ”kohderyhmän”: he tulevat konsertteihini joko suurelta osin tai ainoastaan minun takiani. ”Ei mua ne piisit kiinnosta ku se et sä soitat”.

Miten imarteleva tämä yhden kaverini taannoinen tokaisu onkaan, tavoitteeni opinnäytetyössäni on tehdä klassisesta musiikista helpommin lähestyttävää niille, joilla siitä ei ole paljon aiempaa kokemusta. Pyrin löytämään keinoja luoda enemmän mielenkiintoa konserttikäynteihin niitä yleisesti tylsinä pitävillä ihmisillä. Vaikka kaikkia aivopesuni ei varmasti käännä, parhaassa tapauksessa saan klassiselle musiikille uusia kuluttajia, jotka saavat siitä elämäänsä uudenlaista sisältöä ja työhönsä inspiraatiota. Pahimmassa tapauksessa tuttavani tu-

tustuvat maailmaani paremmin vaikeivät sille sieluaan möisikään ja oppivat kunnioittamaan keskinäistä erilaisuuttamme. Ei siis mitään menetettävää!

Tässä vaiheessa on selvennettävä, että kun puhun opinnäytetyössäni klassisesta musiikista, tarkoitan sillä yksinomaan länsimaista taidemusiikkia renessanssiajasta nykypäivään. Useimmiten tarkoittamani klassinen musiikki on akustista, tarkoitettu soolosoittimille, lauluäänelle, kamarimusiikkikokoonpanolle tai orkesterille, se on tai ei ole ohjelmallista, on lähes aina nuotinnettua tai muuten ylöskirjoitettua ja jos sitä haluaa etsiä radiosta, kanavaksi voidaan suositella Classic FM:ää.

Oma taustani esiintyvänä muusikkona ja yleisössä istujana on syy, miksi päädyin opinnäytetyöni aiheeseen. Olen muusikkoperheen lapsena kuunnellut sinfonioita jo äitini mahassa, joten olen käytännössä syntynyt klassisen musiikin maailmaan. Siitä huolimatta en ole nauttinut jokaisesta konserttikäynnistäni enkä edelleenkään käytä suurta osaa vapaa-ajastani klassisen musiikin kuunteleluun. Miettiä sopii, miten hankalasti lähestyttäviä klassiset konsertit ovat niille, jotka eivät kyseiselle musiikin lajille ole altistuneet. Klassisen musiikin mainetta leimaa harmillisen usein tylsyys ja joskus ajaudun itsekin ajattelemaan niin. Mistä siis kiikastaa?

Voi olla, että konserttiohjelmat ovat joskus pitkänpuoleisia ja tuntuvat siksi raskailta. Sinfoniakonserteissa orkesterin sointiin jaksaa keskittyä kukin kykyjensä mukaan, itse harvemmin paria tuntia pidempään. Sooloresitaaleissa ohjelmisto rakentuu usein tiettyjen säveltäjien ympärille ja kappaleiden välinen suuri vaihtelevuus jää yhtenäistä konserttiohjelmaa vähemmän arvostetuksi seikaksi. Joskus kuulee monipuolisia konserttiohjelmia kritisoidavan ”sillisalaatiksi”. Voisin kuitenkin veikata, että klassiseen musiikkiin harjaantumattoman henkilön kannalta juuri tämä sillisalaatti saattaa olla mieluisin konserttivaihtoehto.

Miksi siis haluan tehdä klassisesta musiikista helpommin lähestyttävää? Esiintyvänä taiteilijana minulla on oma lehmä ojassa: haluaisin sekä omien että kol-

legojeni konserttien yleisömäärien kasvavan. Lisäksi klassiseen musiikkiin harjaantumattomien tuttavieni kanssa konserttikäynneistä olisi sosiaalista hyötyä. Voisimme vertailla kokemuksiamme ja avata siten uusia keskusteluaiheita porukkaamme. Olen itse kokenut klassisen musiikin rentouttavan ja ajatuksia selkeyttävän vaikutuksen. Kenties konserttikäynnit ovat tottumattomillekin korville terveydeksi. Koska muotoilijaksi kouluttautuneena muusikkona edustan kahta eri taidealaa, olen havainnut miten paljon inspiraatiota musiikista voi ammentaa visuaaliselle alalle. Pysin tarjoamaan näitä hyötyjä niille tuttavilleni, joille klassinen musiikki on uudehkoa maaperää.

Konserttisuunnittelu on oikeastaan kulttuurintuotantoa. Olen kuitenkin suunnannut opinnäytetyöni muusikoille ja muusikoiksi opiskeleville, paitsi siksi, että olen itse muusikko, myös siksi, että opiskelijat ja ammattimuusikot järjestävät jatkuvasti itse konsertteja ilman varsinaista tuottajaa. Konserttisuunnittelu ohjelmistoinen ja paikkavalintoinen on siis sekin tärkeä osa muusikontyötä. Muusikon tulee itse tietää ennen lavalle astumistaan, mikä yleisöön parhaiten vetoaa. Opinnäytteeni tapauksessa yleisö on klassiseen musiikkiin totumatonta porukkaa, joka on mahdollista saada tulemaan toistekin konserttiin.

Opinnäytetyöni keskittyykin nimenomaan konserttikokemuksiin, koska tutkimukseni kannalta on olennaista päästä vertailemaan ihmisten erilaisia kokemuksia samanlaisesta musiikillisesta tilanteesta ja sitä kautta rakentaa pohja uusille entistä paremmille elämyksille. Keinoni tehdä klassisesta musiikista kohderyhmälleni helpommin lähestyttävää on oman kokeellisen konsertin järjestäminen. Tavoitteenani on tutkia, mikä tekee konsertista positiivisen kokemuksen klassista musiikkia uutena tai uudehkona ilmiönä kokevalle ihmiselle. Otan aiheesta mahdollisimman hyvin selvää ennen konsertin järjestämistä. Konsertti on myös osa tutkimusaineistoani: siitä saadut tulokset toimivat yhdessä muiden selvittämiäni konserttikokemusten miellyttävyyteen liittyvien komponenttien kanssa ohjenuorina kelle tahansa konsertteja suunnittelevalle.

Konserttikokemus jakautuu moniin osatekijöihin, joista ohjelman sisältö on ensisijaisen tärkeä. Tarvitsen siis jonkinlaisen käsityksen siitä, minkälaista klassista musiikkia kohderyhmäni pitää mielenkiintoisena. Esitettävien teosten valikoinnin lisäksi tutkin, mitkä muut tekijät vaikuttavat myönteisesti konserttikokemukseen. Koska musiikki ei suinkaan ole ainoa rakastamani taidemuoto, olisi mielenkiintoista nähdä, miten eri taidelajien sopiva annostelu musiikillisen kokemuksen yhteydessä vaikuttaa kuulijan kokonaisvaikutelmaan, tai ainakin millä ulkomusiikillisilla keinoilla voi olla hyötyä positiivisen konserttikokemuksen luomisessa.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT JA –AINEISTO

Koska opinnäytetyöhöni liittyvä tutkimus on sosiaalista kulttuurintutkimusta, tiedonhankintaosani olennaisin tekijä on kohderyhmäni. Se koostuu niistä tuttavapiirini henkilöistä, joiden elämässä klassinen musiikki on vieras tai vieraahko taidemuoto. Tuttavapiirikseni lasken kaikki ne ihmiset, joiden kanssa olen ollut jossain tekemisissä viimeisen viiden vuoden aikana ja joiden nimet muistan helposti. He muodostavat tärkeimmän tiedonlähteeni. Tutkimukseeni osallistuneet kohderyhmäni jäsenet ovat opiskelijoita, työttömiä, juristeja, hammaslääkäreitä, töissä kaupan kassalla tai sairaalassa – työtäni varten tavoittamani kohderyhmäni jäsenet edustavat monipuolisesti erilaisia näkemyksiä kulttuurimaailmasta.

Toinen tutkimukseni lähtökohta on olemassa oleva tieto konserttiohjelmista. Pyrin keräämään aiheeseeni liittyvää aineistoa tukemaan kohderyhmältäni saatuja tietoja sekä viemään tutkimustani eteenpäin. Käytän tutkimuksessani lähteenä valmiita konserttiohjelmiä, enkä ryhdy selvittämään niiden suunnittelijoilta syitä ohjelmistovalintojen takana. Eksperttilausunnot eivät mielestäni edistä työtäni yhtä mielekkäästi kuin niiden näkemykset, joista ja joita varten tutkimusta teen.

Omia näkemyksiäni ja tuttujeni (musikaalisia tai ei) mielipiteitä hyvistä ja huonoista konserttikokemuksista on mahdotonta analysoida määrällisestä näkökulmasta. Tästä syystä opinnäytetyöni on luonteeltaan pieniä lopputulosta kohti auttavia komponentteja lukuun ottamatta laadullista tutkimusta: se etsii tutkittavaan ilmiöön sisältyviä merkityksiä, pyrkii saamaan jonkin asian ymmärrettäväksi ja kehittää uusia teorioita. (Anttila 2005, 280.) Laadullinen tutkimus on toisinaan subjektiivinen tapa tuottaa tietoa ja tutkijan asema on siinä luonnollisesti keskeisempi kuin tilastollisessa tutkimuksessa (Eskola & Suoranta 1998, 20-21). Oma asemani opinnäytetyöni tutkijana on ilmeinen. Tutkimukseni laadullisuutta myös helpottaa enemmän tai vähemmän läheiset välini kohderyhmäni kanssa.

Perustan henkilökohtaisille havainnoilleni paljon aihettani koskevista esioletuksista. Havaintoja tehdessä aistit saavat tärkeämmän merkityksen kuin tavallisissa arkitilanteissa, koska havainnoimalla pyritään pohtimaan syvällisemmin yleensä normaaleiksi koettuja tilanteita. Havainnot voivat siis kohdistua mihin tahansa ympärillä tapahtuvaan toimintaan. (Anttila 2005, 190.) Opinnäytetyössäni puran itse tekemiäni havaintoja sekä konserttisuunnittelua edeltävältä ajalta että konsertin jälkipuintivaiheessa. Aineistona havaintoihini toimivat omat kokemukseni muusikontyöstä ja konserteista sekä merkille panemani asiat, joita olen huomannut muiden suhtautumisesta konserttiohjelmiin.

Käytän tutkimusmateriaalinani myös dokumenttiaineistoa. Dokumentit voivat olla julkaistua tekstiä, videotallenteita, valokuvia tai esineitä. Ne ovat siis lyhyesti sanottuna kaikenlaista aineistoa, jolla erilaisia ilmiöitä dokumentoidaan tai tallennetaan. (Anttila 2005, 202). Dokumenttiaineisto kootaan yhdestä tai useammasta edellä mainituista dokumenttityypistä. Tutkijan tehtävänä on löytää aiheelleen sopivat dokumentit runsaasta valikoimasta. (Anttila 2005, 203).

Dokumenttiaineisto on tutkimuksessani ensisijainen keino selvittää, minkälaisia konserttiohjelmia on usein tarjolla. Käytän esimerkiksi suomalaisten orkesterien ohjelmalehtisiä konsertin suunnittelua edeltävässä tiedonhankinnassa ja tutkimukseni taustoittamisessa. Lisäksi koeyleisöni rakentaa dokumenttiaineistoa kirjaamalla järjestämässäni kokeilukonsertissa omia ajatuksiaan ylös. Dokumenttiaineistojen tehtävänä ei olekaan oikeastaan oletusten todistaminen oikeaksi vaan uusien oletusten keksiminen. (Eskola & Suoranta 1998, 20.) Lähdenkin dokumenttiaineistojeni analysointiin selvittämällä aluksi omat ennakkokäsitykseni tylsistä ja mielenkiintoisista konserteista.

Konserttini suunnitteluprosessissa ja sen onnistuneisuuden arvioinnissa on saatava yksityiskohtaista tietoa kohderyhmältäni. Käytän haastattelua saadakseni tietoa ryhmän konserttimielityksistä ja olettamuksista: ”jos halutaan tietoa, on luontevaa kysyä” (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 9). Anttilan (2005, 196, 197) mu-

kaan haastattelu voi olla strukturoitua tai strukturoimatonta. Käytän tutkimuksessani strukturoitua haastattelua, jossa laadin kysymykset etukäteen. Tämän tyyppinen haastattelu on haastattelijan johdattelemaa ja tehdään tutkijan omasta aloitteesta (Eskola & Suoranta 1998, 87-88). On kuitenkin tärkeää, että keskustelu etenee luontevasti, joten en pyri ristikuulustelemaan kohderyhmääni. Tavoitteenani on saada haastatteluni muistuttamaan normaaleita keskustelutilanteita, jotka sitten tallennan tekemällä muistiinpanoja.

On luonnollista olettaa, että kaikki eivät ehdi tai halua haastateltaviksi tutkimukseeni. Työni kaipaa kuitenkin muutamaa esimerkkihenkilöä laajempaa mielipiteiden ja kokemusten kirjoa. Sitä varten muotoilen kyselyn haastatteluani tukemaan ja lisätietoja selvittämään. Tutkimuksessani kyselyyn vastaavien epärehellisyydestä tuskin on pelkoa, aiheelleni nimittäin ei löydy yhtä oikeaa vastausta tai huonoja mielipiteitä. Pyrin kyselyä laatiessani tekemään selväksi vastaajille, että ketään ei tuomita ja kaikkea saamaani tietoa arvostetaan. Vaikka kyselyä saatetaan usein pitää kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmänä ja yleistettävien merkitysten luomiskeinona (Foddy 1993, 13), omalla tutkimuksellani ei voida saada maailmanlaajuisesti yleistettäviä tuloksia, vaan tarkoituksena on antaa hyödyllisiä suuntaviivoja mielekkäälle ohjelmistosuunnittelulle tulevaisuudessa.

3 ONNISTUNEEN KONSERTTIOHJELMAN OMINAISUUKSIA

Ennen kuin voin lähteä räätälöimään tottumattomien korvien hyvänä pitämää konserttiohjelmaa, pohdin syvällisemmin omia näkemyksiäni onnistuneesta konsertista. Ammennan tietoa koko tähänastisesta elämästäni klassisen musiikin parissa; reflektoin töissä ja kollegojen keskuudessa havaitsemiani konserttisuunnittelullisia seikkoja ja omia kokemuksiani kuulijana. Lisätietoa klassisen musiikin vaikutuspiirin ulkopuolisten mieltymyksistä, ennakkoluuloista ja toiveista hankin haastattelemalla ja kyselemällä heiltä aiheesta suoraan.

3.1 Omia havaintojani ja oletuksiani

Klassisen musiikin konserteissa on mielestäni pohjimmiltaan kyse tunteiden herättämisestä ja todellisuudesta irtautumisesta. Konsertissa musiikki on parhaimmillaan ja kuulijalla on erinomainen tilaisuus elää hetkessä miettimättä mennyttä tai tulevaa. Konserttikokemus virkistää ja inspiroi kuulijaansa, antaa uutta sisältöä elämään ja virtaa arjen kohtaamiseen.

Tämä tietysti edellyttää, että kuulija jaksaa keskittyä konsertin tarjontaan. Yliannostuksina mitä hienoimmatkin teokset muuttuvat puiseviksi ja menevät toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos. Ollessani opiskelutoverini kanssa Lontoossa, kävimme Barbican Hallissa BBC Symphony Orchestran konsertissa, jonka ohjelma vaikutti erittäin mielenkiintoiselta. Loppua kohti kuitenkin olimme lähes makuuhaavoilla ja silti enemmän levon ja virkistyksen tarpeessa kuin konserttiin mennessämme. Konserttiin oli ahdettu sinfonia, pianokonsertto ja sekä Ravelin tunnin mittainen L'heure Espagnole, jonka aikana jaksoin keskittyä enää salin ulkomusiikillisiin virikkeisiin, kuten valoheijastuksiin orkesterin takana.

Vaikka musiikillinen vatsalaukku venyy biologisen tapaan sen mukaan, miten paljon klassista musiikkia kuluttaa, edes kausikorttilaisilla ei aina vastaanottokykä riitä. Kesätyöpaikallani Naantalin musiikkijuhlilla vuoden 2012 päätöskonser-

tin toisella puoliskolla esitettiin Schubertin massiivinen F-duurioktetto, jonka jälkeä yleisö poistui vähin aplodein ja ripeästi. Itse esitys oli ilmeisesti aivan nappisuoritus ja jokainen muusikko instrumenttinsa huippuosaaja.

Okteton kaltainen hieno teos pääsee parhaiten oikeuksiinsa, kun sen sijoitus konsertissa on oikea ja oheisohjelmassa on vaihtelua. Tämä saattaa olla perinteisen sinfoniakonsertin rakenteen taustalla. Orkesterien, kuten Radion Sinfoniaorkesterin ja Turun Filharmonisen orkesterin, ohjelmissa kaudella 2013-14 vilisee alkusoitto-konsertto-väliaika-sinfonia-kaavaa noudattavia konsertteja. Kaksi moniosaista teosta saman illan aikana saattaa kuitenkin olla liikaa totuttomalle yleisölle, koska se on toisinaan sitä myös klassisen musiikin suurkulttajille ja ammattilaisille.

Vastapainona perinteiselle konserttirakenteelle suomalaiset orkesterit ja musiikkijuhlat tarjoavat runsaasti teemakonsertteja. Tarkoitin täällä konsertteja, joiden ohjelmistoon on valittu jollain yhdellä tietyllä tavalla saman aihepiirin mukaisia teoksia. Usein tällainen yhtäläisyys ohjelmiston teosten välillä on sama säveltäjä. Pari vuotta sitten Chopin ja Schumann olivat selvästi pinnalla, nyt Kirkko soikoon-festivaaleilla ajankohtainen on Bach, RSO:lla Bartok, ja Sinfonia Lahti piti 14. Sibelius-festivaalinsa syksyllä 2013. Vaikka näiden suursäveltäjien tuotannosta löytyy jokaiselle jotakin, tietyt tyylilliset yhtäläisyydet tekevät usein tämänkaltaisista konserteista haastavaa kuunneltavaa. Oma pianistin vastaanottokykyäkin on koeteltu konserteissa, joissa esitetään kaikki Lisztin transkendentit tai Chopinin preludit. Kokematon klassisen musiikin kuulija tuskin viehtyy ilman vaihtelua.

Lasken teemakonserteiksi myös konsertit, joiden ohjelmistolla on yhteinen aihe. Esimerkiksi Naantalın musiikkijuhlilla joka vuosi yksi konsertti on kokonaan meriaiheinen. Teokset on sävelletty tarkoituksella meren kunniaksi tai merta kuvaamaan, tai niille on myöhemmin annettu meriaiheisia lempinimiä (Chopinın "Valtameri"-etydin tapaan). Kirkko soikoon-festivaaleilla kuullaan neitsyt Maria-teeman ympärille rakennettua ohjelmaa pääsiäisaikaan. Viime keväänä olin sivunkääntäjänä huilu-piano-duon merenneitoaiheisessa konsertissa. Tämänkaltaisen aihepiirin määrittely antaa loistavat mahdollisuudet valita vaihteleva oh-

jelma klassisen musiikin koko kirjosta. Lisäksi konkreettinen teema antaa tottumattomalle kuulijalle helpommin lähestyttävän mielikuvan esitettävästä musiikista.

Perinteisten ja teemakonserttien lisäksi klassisen musiikin saralla yritetään selvästi myös houkutella uutta yleisöä kokeilumielisillä konserteilla. Sinfonia Lahti kantaesittää keväällä 2014 Kalevi Ahon hyönteissinfonian, jonka esitykseen kuuluu myös visuaalisia aspekteja, kuten varjokuvia, tanssia, elokuvallista kerrontaa taustafilmeillä ja tietenkin esiintyjien mietitty puvustus. TFO:n panos uusiin reviiirivaltauksiin on juonnettu videopelimusiikkikonsertti.

Näiden kaltaiset tapahtumat markkinoidaan lähes poikkeuksetta lapsille ja nuorille. Entä jos klassisen musiikin maailmaan halutaankin uutta yleisöä aikuisista? Useat lasten musiikkijuhlien ja TFO:n koko perheen vappukonserttien ohjelmista olisivat nimittäin hyvinkin sopivia sille osalle tuttavapiiristäni, joka tämän opinnäytetyön liikkeellepaneva voima on. Tutustumishaluinen kokematon aikuiskuulija tuskin hakeutuu lastenkonserttiin.

Minusta visuaalisten elementtien ja juonnon kaltaisia ulkomusiikillisia keinoja voisi tuon tuosta viljellä muissakin kuin lapsille suunnatuissa konserteissa. Ne auttavat ymmärtämään konsertin sisältöä ja toisinaan ylläpitävät kiinnostusta, kuten oma kokemukseni BBC Symphonyn konsertissa osoittaa. Niin ikään konserttikäytäntöjä ja klassiseen musiikkiin tottumattomien ihmisten mieltymyksiä tutkiva Anni Miettunen vei opinnäytetyössään neljä koehenkilöä konserttiin ja haastatteli heitä kokemuksesta. Osa ryhmästä oli pitänyt hurjasti oopperasta ja baletista, ja heidän mielestään myös sinfoniakonsertit olisivat mielenkiintoisempia, jos niissä hyödynnettäisiin kerronnallisia ja visuaalisia keinoja. (Miettunen 2009, 7-11).

Itselleni ei ollut yllätys, että Miettusen haastateltavat kertoivat Pendereckin musiikin olleen hankalasti ymmärrettävää ja tylsää (2009, 11). Toki musiikillisia mieltymyksiä löytyy joka lähtöön, mutta usein sävelkieleltään modernit teokset osoittautuvat konserttiohjelmassa vähiten pidetyiksi. Naantalin musiikkijuhlilla vuosikymmeniä ravanneiden brittiläisten klassisen musiikin fanien kuultiin kuis-

kivan keskenään Sofia Gubaidulinan *Silenzio*- teoksen jälkeen, miten senkaltainen musiikki ”vaatii totuttelua”. Kuten konsertin keston suhteen, myös sisällöllisesti ihmiset osoittavat usein yhtäläisyyksiä mieltymyksissään, oli heillä sitten paljon kokemusta klassisista konserteista tai ei.

Paitsi, että atonaalinen rytmiltään heilahteleva musiikki asettaa kuulijalle haasteen, olen myös huomannut miten nopeasti konserttiyleisöt suhtautuvat menevään ja tanssilliseen musiikkiin. Ei liene sattumaa, että moniosaisten klassisen musiikin teosten viimeinen osa on usein nopea ja mahtipontinen. Mieltusen koe-ryhmän mielestä heidän konserttikäyntinsä parasta antia olivat nimenomaan voimakkaimmat kohdat ja niitä olisi saanut olla enemmän (2009, 11). Itse olen vakaasti sitä mieltä, että tarvitaan suvantovaiheita, jotta teosten huippukohdat tulisivat parhaiten esiin. Kuitenkin myös Naantalın musiikkijuhlilla yleisön on konsertista poistuessaan eniten kuultu kehuvan Astor Piazzollaan svengaavia tangosävellyksiä ja Manuel de Fallan *Tulitanssin* ja Camille Saint-Saënsin *Eläinten karnevaalin* kaltaiset teokset saavat useimmiten isoimmat aplodit.

Näiden kaltaisia melko tunnettuja ja meneviä ”hittipiisejä” voisi olla hyvä idea esittää tottumattomien korvien konsertissa. Mieltusen haastateltavatkin olivat sitä mieltä, että tutut teokset ovat nopeiden ja mahtipontisten ohella resepti konserttiohjelman menestykseen (2009, 14). Mutta jos konserttiohjelma sisältää vain yleisölle tuttuja teoksia, mistä he löytävät uutta musiikkia? Eräs suomalainen pianisti kertoi minulle esiintyneensä konsertissa, jossa esitettiin sellaisia moniosaisia teoksia, joista aina yksi osa oli vanha suosikkikappale (esimerkiksi Ravelin Couperinin haudasta *Toccat*a on kaikkein suosituin, mutta muut osat ovat vähemmän kuunneltuja). Jos mukana on jotain tuttua, on helppo myydä uusiakin kuuntelukokemuksia.

Konserttiohjelman suunnittelijan tulee edesauttaa näiden uusien tuttavuuksien sisäistämistä yleisössä. Mieltusen (2009, 12) mukaan konserttikäynteihin tottumattomat eivät tunteneet oloaan rennoksi tapahtumassa, jossa aplodit ja istuminen hiljaa paikallaan koettiin rituaalinomaisiksi ja esiintyjät etäisiksi. Ohjelmasuunnittelussa tulisi ottaa huomioon myös itse konserttitilanteen vaikutus kuul-

lun vastaanottamiseen. Yleisö pitää vakuuttaa siitä, että ihmisiä me muusikotkin olemme.

3.2 Kohderyhmäni näkemyksiä

Pohdittuani näitä asioita itsekseni, mietin, miten saisin parhaiten aiheittani koskevaa tietoa kohderyhmältäni. Tuntemattomasta aiheesta puhuminen saattaa tuntua ahdistavalta, etenkin jos vastauksista koostetaan tutkimusmateriaalia. Vähentääkseni tätä stressiä, valitsin haastateltavikseni kolme itselleni hyvin läheistä ihmistä, joiden kanssa olen keskustellut aiheesta kuin aiheesta aiemminkin. Haastateltavat henkilöt ovat S-ryhmän tavaratalon työntekijä, fysioterapeutti ja vaatetusalan yksityisyrittäjä.

Pidän mukavuusalueensa ulkopuolelle ajatut haastateltavani anonyymeina, sillä käsiteltävä aihe on kuitenkin hyvin henkilökohtainen. Haastattelujani ohjasi muutama avainkysymys, mutta annoin niiden ohella keskustelun virrata täysin vapaasti. Mietin aluksi ryhmähaastattelun mahdollisuutta, mutta päätin pitää juttutuokiot kahdenkeskeisinä. Näin kukaan ei päässyt vaikuttamaan toinen toisensa mielipiteisiin, kaikkien piti miettiä juuri oma vastauksensa ja haastatteluissa säilyi rento tunnelma, mikä olisi voinut hajota siihen, etteivät haastateltavani tunne toisiaan kovin hyvin. Esittelen haastatteluissa selville saamani asiat lähinnä omin sanoin, elleivät lainaukset toisin todista.

Aloitin keskustelemalla haastateltavieni A B ja C kanssa heidän muista musiikikiemieltymyksistään, ja syistä, miksi he ovat joko tietoisesti vältelleet klassista musiikkia tai eivät muuten vaan ole joutuneet genren kanssa törmäyskurssille. Lempiartisteista keskustellessa esiin nousi sellaisia nimiä kuin Turbonegro, PMMP, Type O Negative, Lana del Rey, Florence and the Machine, Tori Amos, Apocalyptica, Cure ja Rage against the machine. A ilmoitti olevansa aktiivinen musiikin kuuntelija, vaikkei itse satunnaisia karaokebaarireissuja lukuunottamatta musikaalinen olekaan. B ei aktiivisesti kuuntele mitään, hänelle musiikki ei yksinkertaisesti ole tärkeässä osassa elämää, vaikka hän on luovalla alalla ja visuaaliset taiteet kiinnostavat kovasti. C:n elämässä musiikki on pikkuroolissa,

mutta aina toisinaan keikoilla tulee käytyä. (Haastattelut 6.11., 14.11. ja 17.11.2013)

Mitä klassiseen musiikkiin tulee, A kertoi vanhempiansa luona soivan usein Classic FM ja itse käyneensä muutamissa klassisissa konserteissa, joista jotkut ovat olleet omia esityksiäni. Eräänlainen klassisen musiikin konserttikokemus oli Tori Amoksen keikka jousiorkesterin säestyksellä. Amos esitti konsertissa kappaletta levyltään, jonka sisältö on sävelletty klassisten teosten mukaan, esimerkiksi inspiroituneena Debussyn preludeista. A oli käynyt myös baletissa katsomassa Tsaikovskin Pähkinänsärkijää ja sanoi nauttineensa visuaalisuudesta musiikin ohella. B:n klassisten konserttien kokemus rajoittui allekirjoittaneen esityksiin. Hän oli harhautunut muistaakseen kerran muulloinkin konserttiin, mutta on yleisesti sitä mieltä, että ”jollek ole eläkeläinen, pysy konserttitalosta loitolla.” C ei juurikaan ollut konserteissa käynyt, mutta sanoi esimerkiksi ylioppilasjuhlissa kuulemiensa klassisten esitysten, kuten Sibeliuksen Andante festiivon, olleen vaikuttavia. (Haastattelut 6.11., 14.11. ja 17.11.2013)

Kun kysyin, miten haastateltavani kuvailisivat klassista musiikkia, sain mielenkiintoisia vastauksia. C:n mielestä se liittyy juurikin ylioppilasjuhlien ja väitöstilaisuuksien kaltaisiin hienostuneisiin tilaisuuksiin. Hänen kuvauksensa mukaan klassinen musiikki on ikään kuin sivuroolissa, esimerkiksi elokuvien taustalla, eikä häntä siitä syystä ole kovasti kiinnostanut käydä konserteissa, jossa musiikkia esitetään sellaisenaan. B:n mielestä klassinen musiikki tuo mieleen ”hienostuneen viininpunaisen salin täynnä vanhuksia”. Kun tiedustelin, miksi juuri vanhuksia, hän perusteli vanhusten elämänrytmin hidastuneen kenties sen verran, että klassiselle musiikille on enemmän aikaa kuin nuorilla. B:n ensimmäinen mielikuva genrestä nimittäin on, että se on hidasta ja unettavaa hissimusiikkia. Lisäksi hän koki, ettei nykypäivän vanhuksilla kenties nuoruudessaan ollut niin suurta määrää vaihtoehtoja kuin meillä nykyään, ja siksi he ovat tottuneet klassisiin konsertteihin. A kuvailee klassista musiikkia tunnelmalliseksi kynttiläiltojen musiikiksi, joka herättää tunteita, mutta vaatii tutustumista, jotta sitä voi arvostaa. Se auttaa keskittymään jopa hiljaisuutta paremmin, koska inst-

rumentaalimusiikissa ei ole häiritseviä laulunsanoja. (Haastattelut 6.11., 14.11. ja 17.11.2013)

Miten klassista musiikkia voisi siis oppia arvostamaan, ja millaisten teosten kautta siihen olisi helpointa tutustua? Kaikki haastateltavat olivat yksimielisiä siitä, että klassista musiikkia on hankala lähestyä, koska he mieltävät teokset usein kovin aikaa vaativiksi joko pituutensa tai monimutkaisen tekstuurinsa takia. Tämä on mielenkiintoista sinänsä, koska haastateltavieni joidenkin lempiaristien, kuten Type O Negative'n, kappaleet ovat harvoin kovin lyhyitä! Kuten hyvänä pitämissään muiden musiikkilajien kappaleissa (esim. Turbonegron City of Satan), he kaipaivat myös klassiseen musiikkiin toistuvia ilmiöitä ja helposti mieleenpainuvia sävelaiheita. Tämänkaltaisia voisi löytyä espanjalaisista sävellyksistä, kuten Albenizin Iberia- pianosarjasta tai wieniläisklassisen periodin sonaattien rondo- osista. Haastateltavien mielestä orkesteriteoksia on hankala erottaa toisistaan, koska soittimet ikään kuin sekoittuvat toisiinsa. Tämän havainnon takia, sekä A:n aiemman toteamuksen klassisen musiikin vaikutuksesta keskittymiseen, huomasin heidän alitajuisesti mieltävän klassisen musiikin lähes aina instrumentaaliseksi. (Haastattelut 6.11., 14.11. ja 17.11.2013)

Hyvien klassisten teosten löytyminen riippuu siis pitkälti soitinnuksesta. Pyysinkin haastateltuja luettelemaan suosikkisoittimiaan ja vastaavasti inhokkejaan. Ymmärsin, etteivät he välttämättä tiedä minkälainen soitin on metallofoni, gamba tai celesta, mutta pyysin heitä siitä huolimatta yrittämään pitäytyä orkesterisoittimien tai akustisen pianon kaltaisten klassiselle musiikille tyypillisten instrumenttien piirissä. A valitsi suosikkisoittimikseen sellon ja pianon: sellon lähinnä sen syvän laulavan soundin ja Apocalypticin tuotannon, pianon sen moniäänisyyden ja suurten mahdollisuuksien takia. Inhokkisoittimekseen A ilmoitti urut, niiden kirkollisen ja masentavan hautajaisiin assosioivansa jyllänän takia. B piti elokuvissa kuulemistaan juhlallisista ”torvista”, joita hetken Youtube- pätkiä kuunneltuamme ovat käyrätorvi, pasuuna ja trumpetti. Hänen suurin ongelmansa klassisen genren suhteen on syvä inho viulun ääntä kohtaan. Jollei ”sitä ulinaa kuuntele erkkikään”, rajoittuvat klassisen tuotannon kappalevalinnat huo-

mattavasti! C:llä ei ollut soitinkeskusteluun juurikaan sanottavaa. Hän on kaikki-ruokainen, kunhan sävellys on hyvä. (Haastattelut 6.11., 14.11. ja 17.11.2013)

Kappaleiden rakentamiseen päästyämme keskustelimme tunnetuista säveltäjistä. Kukaan haastateltavista ei osannut mainita lempisäveltäjää, koska heillä ei ollut tiettyä klassista lempikappalettakaan. Samaa mieltä kuitenkin oltiin siitä, että oli säveltäjä kuka hyvänsä, tiettyjä klassisia "hittipiisejä" on kiva kuulla silloin tällöin. Tällaisia ovat muun muassa Mozartin Eine kleine nachtmusik ja Sibeliuksen Finlandia. C luottaakin juuri Mozartin nimeen ainakin elokuvan Amadeus perusteella.

Muuta haastateltujen mielestä hyvää elokuvamusiikkia löytyy Pirates of the Caribbean- sarjasta ja Sormusten herra- elokuvista. Tulimme kaikkien kanssa samaan lopputulokseen siitä, että on hyvä tapa tutustua klassiseen musiikkiin puolivahingossa esimerkiksi juuri elokuvan tai teatteriesityksen säestyksellä. (Haastattelut 6.11., 14.11. ja 17.11.2013)

Saadakseni myös laajemmalta joukolta kannanottoja klassisesta musiikista, järjestin Facebookissa kyselyn, johon osallistui lopulta 18 kohderyhmääni kuuluvaa tuttavaa. Kyselyyn vastanneet olivat eri henkilöitä, kuin haastatellut. Lähe-
tin kyselyn sellaisille tutuilleni, joita en useinkaan tapaa etäisyysyistä tai kiireiden takia. Nämä kyselyn inboxiinsa saaneet eivät suurimmaksi osaksi kuulu varsinaiseen lähipiiriini, vaan ovat ihmisiä joihin törmään harvemmin. Valitsin näin siksi, että tavoittaisin mahdollisimman monipuolisesti väkeä elämästäni, eikä tutkimukseni rajoittuisi pelkkään lähipiiriini.

Vastauksia lähettivät niin sairaanhoitajat kuin juristit. Jotkut vastaajista ovat töissä rakennusalalla, toiset eivät tällä hetkellä missään. Joukkoon mahtui mm. kotiäiti, maanviljelijä, valokuvaaja ja kampaaja. Osa vastanneista on aktiivisesti mukana kulttuuritapahtumissa, kuten keskiaikamarkkinoiden ja TVO:n keikkojen järjestämisessä. Yhdellä on runsaasti kokemusta bändien äänittämisestä. Tämä ihmisjoukko vastaili kiireistään huolimatta innokkaasti kyselyyni.

Pyysin vastaajia kuuntelemaan minuutin pätkän klassisista kappaleista, joko kappaleen alusta tai määrittelemästäni kohdasta. Kyselystä löytyi suorat linkit

Youtubeen, josta olin etsinyt näytteet. Etsin samantyyppisiä esimerkkejä pareittain, jotta kuulija muistaisi molemmat näytteet ne kuunneltuaan; pareja oli 5, eli teospätkiä yhteensä 10. Halusin tietää, mikä kustakin kappaleparista on kuuntelijan mielestä parempi ja joitain perusteluja, miksi. Kuuntelijat saivat muutenkin vapaasti arvostella kaikkia näytteitä.

Kappaleet olivat kaikki pianomusiikkia, jotta niitä olisi hieman helpompi vertailla keskenään. Toinen pareista oli aina duurivoittoinen tai muuten vaan menevä, toinen mollivoittoinen tai peruskarakteriltaan melankolinen sävellajista riippumatta. Ajattelin, että 10 minuuttia kuunteluun ja 5 minuuttia miettimiseen olisi kohtuullinen aika vastaamiseen käytettäväksi ja että minuutissa teoksista yleensä aukeaa edes jotain olennaista. Näytepätkiin valitsin luonnollisesti kappaleiden avainkohdat. Lisäksi ilmaisin ottavani kaikkia kuuntelukokemuksen herättämiä ajatuksia vastaan ja toivoin vastaajien kertovan, oliko joku näytteistä ennestään tuttu ja vaikuttiko tuttuus kappaleen miellyttävyyteen. Vastaajat saivat halutessaan myös mainita kaikista kymmenestä suosikki- ja inhokkiteoksensa, ja jos ehtivät, kuunnella näytteitä pidempäänkin tai useampaan otteeseen ja kertoa, muuttuiko ensivaikutelma pidemmän "altistumisajan" jälkeen.

Ensimmäisen parin muodostivat nopeat kappaleet. Esimerkkeinä olivat Chopinin etydit op. 10/5 "Mustien koskettimien etydi" ja op. 10/12 lisänimeltään "Vallankumous". Pirteä "Mustat koskettimet" sai osakseen suosiota, sitä kuvailtiin vertaamalla "kevätskyyn, joka puhdistaa ilman pitkän talven jälkeen" tai Chaplinin pirteisiin elokuviin. "Vallankumous" koettiin dramaattisena ja tunnepitoisena ja se oli parista tunnetumpi. Molemmat olivat kymmenen näytteen sarjassa pidetyimpien joukossa. "Vallankumous" sai eniten ääniä, mutta molemmat aiheuttivat muutamassa vastaajassa kiinnostusta Chopinin muuhunkin etydikoelmaan.

Toiset esimerkit valitsin Beethovenin laajasta sonaattituotannosta. Tällä kertaa vertailussa olivat hidastempoiset kappaleet. Ensimmäinen esimerkki oli pätkä toista osaa "Myrsky"-sonaatista op. 31/2. Sen kanssa kilpailutin "Kuutamo"-sonaatin op. 27/2 mollivoittoista avausosaa. Jälkimmäinen otti murskavoiton, mutta ensimmäisestäkin pidettiin. "Myrskyn" hidas osa tuntui "mukavalta kuin

päiväunet kiireisen työpäivän jälkeen” ja osa innostuneemmista vastaajista sanoi sen auneen paremmin pidempään ja useammin kuunneltuna. ”Kuutamon” avauksessa ”tuntui menetys” ja se nostatti useammalle kylmät väreet ja joillekin tipan linssiin.

Kolmantena vertailtiin vanhaa musiikkia. Esimerkit olivat preludeja Bachin merkkiteoksesta *Das Wohltemperierte Klavier: C- duuri ja c- molli* kirjasta 1. Duuripreludi tuntui tutummalta. Se oli ”rauhottava ja kaunis”, mutta toiset se jätti kylmäksi, koska ”mitään ei ikinä tapahtunut lupaavasta alusta huolimatta”. Osa tiesi preludin tarkoittavan alkusoittoa ja sen takia antoivat varsinaisen melodian tai huippukohdan puutteen molemmilta näytteiltä anteeksi. Mollipreludia kuvailtiin sanoilla hyökkäävä, rauhaton ja kiireinen. Siitä huolimatta monen mielestä siinä oli meininkiä. Pisteet jakautuivat lähes tasan, mutta duuripreludi otti niukan voiton. Tämän ja oikeastaan kaikkien muidenkin esimerkkiparien vastaanoton valossa sävellajilla ei näyttänyt olevan ratkaisevaa merkitystä.

Neljännessä kategoriassa oli uudempaa musiikkia. Valitsin vertailuun kaksi etydiä, toinen Kapustinin op. 40/7 ”Intermezzo” ja toinen Lutoslawskin etydi nro. 2 (teoksesta *2 Etudes, 1940-1941*). Kapustinin jazztahtavuus iski kuulijoihin tehokkaammin kuin Lutoslawskin tasainen kvarttivirta. Kapustinin etydiä luonnehdittiin keväiseksi, leikkisäksi ja hypähteleväksi, ja se olisi voinut olla Woody Allenin elokuvasta. Lutoslawski koettiin vaikeaselkoiseksi, mutta rytmikkääksi: se muistutti mehiläispesää tasaisen pörinänsä ja ajoittaisten ”pistostensa” takia. Se oli menevää, jopa kiireistä ”videopelimusiiikkia”, mutta ei sisältänyt tarpeeksi melodiaa. Ne, jotka kuuntelivat kappaleet kokonaan, sanoivat Lutoslawskin etydin loppuvan nasevammin ja jättävän ensivaikutelmaansa paremman jälkimaun, kun taas Kapustinin Intermezzo riehaantuu loppua kohti ja menettää osan alkuperäistä svengiään.

Viimeisenä esittelin vastaajille kaksi Debussyn teosta, jotka molemmat pohjautuvat johonkin mielikuvaan ja jolla halutaan - kuten impressionismi tyylikauden nimenäkin kertoo - luoda jokin vaikutelma kuulijaan. Melankolisempi kappale oli *Clair de lune* ja sen parina riehakas *L'isle joyeuse*. Liitin molemmista lyhyen esittelytekstin kuuntelunäytteen mukaan, sekä linkin Watteaun maalaukseen,

jonka pohjalta L'isle on sävelletty. Toiset tykästyivät L'islen "poreilevuuteen", toiset taas olivat sitä mieltä, ettei kappalenäyte ollut niinkään iloinen kuin toiveikas. Maalauksen katselu kuuntelun yhteydessä synnytti mielikuvia pelkkää musiikkia tehokkaammin, mutta joukkoon mahtui myös vastaajia, joiden mielestä tieto siitä, mistä kappale kertoo tai sen kuvan näkeminen, jonka pohjalta sävellystyö on tehty, asettavat tiettyjä odotuksia jotka toteutumattomana jättävät kuulijan pettyneeksi. Clair de lune voitti viimeisen kierroksen. Sen "synkkä ja odotteleva melankolia ei kuitenkaan ollut pelottava eikä toivoton". Teos oli myös melko monelle tuttu ennestään.

Vaikuttaa siltä, että hidastempoiset kappaleet loksahtavat kuulijan mieleen vasta useamman kuuntelukerran jälkeen, kun taas nopeammat otetaan vastaan heti kättelyssä. Tämä johtunee kiireisen nykyihmisen ajallisista rajoitteista: jos puoleen minuuttiin mahtuu vain yksi fraasi, jää kappaleen olennaisin osa hahmottumatta keskittymiskyvyn jo alkaessa heilahdella. Poikkeuksen tähän muodostavat Clair de lunen kaltaiset kappaleet, jotka ovat ennestään tuttuja. Kuten eräs vastaaja mainitsi kommentteissaan, "tutumpi kappale tuntuu helpommalta kuunnella". Jotkut tosin olivat sitä mieltä, että "Kuutamo"-sonaatin ensimmäisen osan kaltaiset ikivihreät klassikot alkavat olla jo puhkikuunneltuja.

Siitä huolimatta kaikista kymmenestä voittajaksi nousi "Kuutamo"-sonaatin päätke. Yksi perustelu asiaan oli se, että alun sointujen aiheuttama odotus palkitaan lähes saman tien: varsinainen melodiahän alkaa jo muutaman tahdin alkusoiton jälkeen. Laulettava, kaunis, mieleenpainuva melodia vaikuttikin olevan yksi parivaljakoitten voittajien valintakriteereistä: en osaisi laulaa Chopinin etydiä 10/5, mutta "Vallankumous"-etydin perusteeman kyllä. Molemmat Bach-esimerkit tuntuivat saaneen eniten kommentteja turhauttavuudestaan, joka aiheutui juuri melodian odotuksesta, joka absoluuttisimmillaan niiden kohdalla ei sitten toteudukaan. Kapustinin etydi on myös huomattavasti laulettavampi kuin Lutoslawskin. Se tuntui tutulta jopa niiden mielestä, jotka olivat melko varmoja, etteivät olleet koskaan kuulleet kappaletta aiemmin.

Sekä kyselyyn vastanneet, että haastateltavat vaikuttivat uteliailta kokeilijoilta klassisen musiikin suhteen. Jopa ne, joiden mielestä klassinen musiikki on har-

maata ja hidasta hissikamaa, olivat kommentoineet kyselyä mielikuvituksellisesti ja ajatuksella, tai suhtautuneet haastatteluuni kaikkea muuta kuin välinpitämättömästi. Ilmeisesti tiedon puute esimerkiksi soitinten ja aikakausien suhteen saattaa olla osasy syy klassisen musiikin harrastamattomuudelle: jos kuulee kiintoisan teoksen, se on äärimmäisen vaikea löytää uudelleen ilman etsintään tarvittavia työkaluja.

Kaikki tähän asti selville saamani asiat muodostivat perustan kohderyhmälleni räätälöidyn konsertin suunnitteluun. Kun lähdin suunnittelemaan konserttia, päätin ottaa huomioon kohderyhmäni ennakkoluulottomuuden, perinteisen konserttialin potentiaalisen ahdistavuuden, teosten lisätietojen kohtuullisuuden ja soitinten kirjon monipuolisuuden. Näin muodostui onnistunut tilaisuus.

4 KONSERTIN TOTEUTUS

Heti alkuun lähdin metsästäämään sopivaa konserttipaikkaa. Otin yhteyttä muutamaamaan turkulaiseen kahvilaan, joiden tiesin järjestävän toisinaan konsertteja. Näiden joukosta muutaman kieltävän vastauksen jälkeen ratkaisuksi nousi kodikas Cafe Elegia. Yleisön tuominen lähemmäs esiintyjää onnistuu kahvilamiljöössä kirjaimellisesti: koska varsinaista lavaa ei ole ja muusikotkin istuvat pöydissä kahvin äärellä soittovuorojensa välissä, rento tunnelma tarttuu kaikille.

Ajankohtaan vaikuttivat kahvilan aukioloajat sekä käsitykseni siitä, milloin ihmisillä yleensä on vapaata. Päiväksi valitsin sunnuntain 8.12, jonka katsoin olevan sopivasti ennen joulua, että tuttuni todennäköisesti vielä ovat Turussa eivätkä lomilla. Kahvila sulkee sunnuntaisin neljältä, joten valitsin konsertin alkamisaikaksi klo14, jolloin soitolle jäi tarpeeksi aikaa ja oletettavasti yleisö on jo hereillä ja liikkeellä.

Lähdin metsästäämään esiintyjä opiskelutovereistani. Lähetin netissä suuren kyselyn, jossa pyysin kaikkia 8.12. kynnelle kykeneviä ilmoittamaan halustaan esiintyä rennossa konsertissa ja luettelemaan vastausviestissä koko tämänhetkisen repertuaarinsa. Mainostin kollegoilleni konserttia oivana tilaisuutena esittää vastaopittua materiaalia yleisölle, jolle ohjelmisto ja soittimien vaatima tekniikka ei todennäköisesti ole entuudestaan tuttua. Pääpaino oli saada kaikki tuntemaan olonsa kotoisaksi, esiintyjille lisää kokemusta ja yleisölle uusia oivalluksia.

Sain kiitettävän paljon vastauksia ohjelmistokyselyyni. Koostin kaikista vastanneista konserttiohjelman, jonka soivaksi kestoksi laskin 60 minuuttia ja jonka katsoin pystyvän toteutumaan Cafe Elegian pienehköissä tiloissa. Varmistin esiintyjien paikalle pääsyn ja kehotin heitä ottamaan mahdollisimman värikästä päälle, jotta erottuisimme perinteisestä klassisen musiikin kokomustasta konserttipukeutumisetiketistä. Ohjelma oli äärimmäisen vaihteleva kokoonpanoiltaan ja ohjelmaltaan: yhdeltäkään säveltäjältä en valinnut enempää kuin yhden

teoksen, kappaleet olivat eri aikakausilta ja erimittaisia, eikä sellaisenaan samaa instrumenttia kuultu kuin korkeintaan kaksi kertaa.

Yleisöä hankin paikalle puskaradion ja Internetin välityksellä. Kerroin tilaisuudesta kaikille kohderyhmääni kuuluville tutuilleni tekstiviestitse, sähköpostitse, Facebookissa ja kadulla törmätessä. Selitin samalla, mikä konsertin tarkoitus on ja miksi toivon juuri klassista musiikkia harrastamatonta yleisöä paikalle. Monia tuttujani kutkutti mahdollisuus päästä vaikuttamaan tutkimustuloksiin ja tulevaisuuden ohjelmasuunnitteluun.

Annoin tilaisuudelle nimeksi ”Klassisen musiikin maistajaiset” viininmaistajaisten tapaan. Nimi herätti hilpeyttä kohdeyleisössä jo ennen konserttia, ja kaikki tajusivat siitä konsertin kokeellisen luonteen. Paikalle saapui tilan kokoon nähden mukavasti yleisöä: mahduimme esiintyjien kanssa toiset joukkoon ja toiset eteiseen, yleisölle riitti tuoleja ja liikkumatilaa. Arvioni mukaan kahvilassa istui parikolmekymmentä ihmistä koko ajan. Lukumäärän pysyessä suhteellisen vakiona kokoonpano kuitenkin vaihteli: kadulta tuli lisää konserttiväkeä, kun taas jotkut saattoivat poistua kesken.

Kuva 1: Cafe Elegian yleisöä

Tämä oli oikeastaan oivallista, sillä tällä kertaa en halunnut tuttujeni jäävän kokonaan konsertista pois, mikäli he huomasivat olevansa 3 minuuttia myöhässä – näin on nimittäin toisinaan käynyt kutsuessani yleisöä konsertteihini. Nyt olin kehottanut ihmisiä tulemaan keskenkin mieluummin kuin ei ollenkaan. Tarjosin yleisölle tilaisuuksia saapua sisään hetkinä, jolloin varsinaista esitystä ei ollut meneillään jakamalla ohjelman neljään suunnilleen samanmittaiseen pätkään. Suunnittelin pätkien väliin seuraavia teoksia koskevat juonnot, joissa kerroin kappaleiden säveltäjistä ja sisällöstä lyhyesti, kehotin hakemaan lisää kahvia ja pullaa ja varmistin kaikille riittävän tuoleja, käsiohjelmia ja kyniä.

Kyniä? Koska ulkomusiikilliset, varsinkin visuaaliset, lisäelementit oli koettu tutkimusmateriaalissani toimiviksi, olisin halunnut sisällyttää jotain niistä konserttiin. Visuaalisten keinojen käyttäminen kahvilakonsertissa osoittautui kuitenkin hyvin hankalaksi. Valoheijastukset eivät olisi onnistuneet tauluilla koristeltuihin seiniin, saati päivänvalossa, lisäksi tilan koko teki tanssillisesta numerosta mahdottoman. Hienojen värikkäiden käsiohjelmien painatus taas oli rahoituksen kannalta huono ratkaisu. Tämän takia päädyin pitämään konsertissani välijuontoja ja laatimaan yleisölle kirjallisen lisätehtävän.

Ohjeistin paikallaolijoita ympyröimään käsiohjelmasta mukavimman kuuloiset soittimet ja merkkamaan jollain tavalla omat suosikkikappaleet. Suosikkeja sekä kappaleiden että soitinten joukosta sai toki olla useampia, ja halutessaan sai vaikka nimetä kolmen kärjet molemmista. Ohjelmalehtisissä oli myös vapaa tilaa kirjoittaa kommentteja, toiveita ja huomioita mistä tahansa konsertin osatekijästä. (Ks. liitteet).

Konsertti sujui hyvissä tunnelmissa. Esiintyjät suoriutuivat hienosti ja yleisö kuunteli kiinnostuneena – suurin osa konsertin alusta loppuun. Kaikkia ei houkuttanut kirjallisen palautteen anto, mutta täytettyjä konserttiohjelmia jäi kuitenkin tilaisuuden päätteeksi pöydille parikymmentä. Niistä, sekä yleisön suullisesta palautteesta ja heidän reaktioistaan konsertin aikana, selvisi paljon tottumattomien korvien klassisen musiikin mieltymyksistä ja konserttinäkemyksistä.

Kuva 2: Konserttitunnelmia

Kuva 3: Kahvilan maukkaat konserttievääät

5 LOPUKSI

Ennen kahvilasta poistumistaan useat yleisöstä istuivat vielä tovin rupattele-massa kuulemastaan keskenään. Moni halusi kotiin vietäväksi täyttämättömän käsiohjelman, kun pyysin jättämään täytetyt pöydille. Ohjelmia ei ihan riittänyt kaikille kotiin, niitä olisi siis ehdottomasti pitänyt monistaa enemmän. Ohjelma on tärkeä dokumentti siitä, mitä tuli kuultua: sen avulla klassista musiikkia har-rastamaton pystyy uudelleenkin hakeutumaan pitämänsä musiikin pariin!

Kaikkein pidetyin esitetyistä kappaleista oli viimeisenä kuultu Mahlerin kvartetto. Yleisön keskittymiskyky siis mitä ilmeisimmin riitti konsertin loppuun saakka, eikä kvartetton yli 10 minuutin kesto tuntunut liian pitkältä. Nähtävästi laulava melodia teki tehtävänsä jälleen. ”Mahler oli paras, kuin täyteläinen punaviini, tanniininen, kypsä, rodukas, antoisa! Siinä oli potkua”, luki yhdessä ohjelmaleh-tisessä. Tätä kappaleen ”antoisuutta” kehuittiin muutenkin: neljän instrumentin yhteistyö tarjoaa koko ajan laajan kirjon kuunneltavaa. Eräs tosin totesi, että kvartetto tarvitsisi lisää tilaa ympärilleen. Tämä on oiva pointti, sillä pieni kahvila pystypianoineen tuskin tekee täysin oikeutta hienolle sävellykselle. Yleisön re-aktio Mahlerin kvartettoon oli keskittynyt hiljaisuus. Koska esityksen jälkeen-kään kellään ei näyttänyt olevan kiire pois, tulkitsin kvartetton tehneen kuulijoihin syvän vaikutuksen.

Toinen yleisön suursuosikki oli Tsygankovin Mar-djandja domralle ja pianolle. Se oli palautteessa ”todella hauska” ja siinä oli ”ihanan voimakas slaavilainen fiilis”. Mar-djandja sijoittui ohjelman puoleenväliin, joten nähtävästi minkään nä-köistä kuulijoiden herpaantumista ei tapahtunut silloinkaan. Oli hienoa huomata, miten pieni domra pärjää pianolle ja miten vauhdikasta niiden yhteistyö voi olla. Pieni hymy karehti yleisön huulilla esityksen aikana ja se sai kahvilakonsertin ainoat huutoaplodit päätyttyään. En osaisi tällä hetkellä hyräillä Mar-djandjan melodialla, mutta loppua kohden kiihtyvää menevyyttä siinä riittää. Se vangitsi kuulijansa varmasti myös tämän ansiosta.

Jaetulla kolmannella sijalla olivat Cassadon Preludio-fantasia soolosellolle ja Chopinin etydi op. 10/8. Chopinin etyidin suosio oli ennakoitavissa: sen pirteän aurinkoinen tunnelma ja virtuoosinen vauhti tuskin jättävät ketään kylmäksi. Sen sijaan itselleni tuntemattoman Cassadon soolosellokappaleen en olisi odottanut saavan osakseen niin korkeaa arvostusta: sen sävelkieli on huomattavasti modernimpaa kuin monen muun konsertissa kuullun kappaleen. Anni Miettunen taisi opinnäytetyössään osua naulan kantaan uskoessaan, ettei musiikkia tarvitse varsinaisesti ymmärtää voidakseen nauttia siitä (2009, 11).

Lähes kaikki konserttiohjelmassa esitetyt kappaleet saivat ääniä. Äänet jakautuivat näiden voittajateosten jälkeen hyvin tasaisesti. Olisin olettanut Mozartin ja Schubertin kaltaisten tunnettujen säveltäjien yltävän kärkisijoille asti. Kehiin astuvat heidän kohdallaan kuitenkin harvinaisen korkeat odotukset, joista muutama kommenttikin käsiohjelmiin tuli. Mozartin pieni lied- kappale ei ole kenties niin mieleenpainuva kuin Yön Kuningattaren aaria: saattaa siis olla, että tunnetuimpia säveltäjiä arvosteltiin rankemmalla kädellä kuin harvinaisempaa materiaalia. Ohjelmistosuunnittelun kannalta näyttää olevan tärkeää pitää monipuolisuus mielessä: jokaiselle jotakin, yleissivistävää hittimateriaalia ja harvinaisia säveltaiteen helmiä. Suuresta yleisöstä varsinkin löytyy taatusti jokunen fani kappaleelle mille hyvänsä.

Soitinten välinen kisa päättyi pianon niukkaankin voittoon. Piano ei ollut parhaassa mahdollisessa vireessäkään, mutta se kuulosti ”tutulta” ja ”monipuoliselta”. Olen itse soitinvalintaani tyytyväinen juuri tämän monipuolisuuden takia: piano pystyy tuottamaan useita ääniä ja rytmejä yhtäaikaan ja pärjää juuri siksi loistavasti omillaan. Äänikudoksista on sitten varaa valita, mille milloinkin korvansa höristää. Soolopianokappaleista ensimmäinen, itse esittämäni Bachin preludi ja fuuga, toi jonkun mieleen lapsuuden mummolavisiitit. Kvartetossa sen sijaan piano rytmitti yleisön mielestä jousten pitkiä laahaavia ääniä loistavasti. Joku tajusi kylläkin, että ”flyygeli olisi ollut parempi”. Piano on ehdottoman suositeltava instrumentti osaksi kiinnostavaa, helposti lähestyttävää ohjelmaa.

Jaetulla kakkossijalla olivat domra ja sello. Domra kuulosti ”ihanan iloiselta” ja se sai osakseen uteliaisuutta. Moni kertoi sen olevan nimeltään aivan vieras,

mutta ääneltään tuttu soitin. Arvelisin, että domrankin suhteen moniäänisyys on ollut osatekijä soittimen suosioon yleisön keskuudessa. Se lisäksi soveltui pie-nehköön kahvilaan soundimaailmaltaan täydellisesti. Sellon äänen syvyyttä ja rauhoittavuutta keuhuttiin kovasti. Etenkin matalat äänet vetosivat hyvin yleisöön. Yhdessä käsiohjelmassa lukikin, että ”pienessä tilassa korkeat äänet tuntuvat kimpoilevan enemmän, jonka takia ainakin itse koin matalammalta soivat instrumentit miellyttävämmäksi”. Tämä selittää myös kylmähkön reaktion Paganinin hienoon viulukapriisiin. Sooloviulu koettiin ”kimeäksi”, ja viulu muuttui mukavamman kuuloiseksi, kun se yhdistettiin osaksi kvartettoa.

Myös harmonikan kanssa viulu ilmeisesti toimi hyvin. Schubertin aariassa käytetty soitinyhdistelmä oli yleisöstä mielenkiintoinen ja harvinainen. En ole kyllä tainnut itsekään kuulla viulu-harmonikka- duettoja aiemmin. Myös soitinten kohdalla jokainen oli (lauluääni mukaan luettuna) saanut ääniä. Yllättäen pienessä tilassa mielestäni erinomaisesti toiminut huilu jäi jumbosijalle. Takemitsun Air on vieläpä loistava kappale demonstroimaan koko äänensävyjen kirjoa, jota huilulla saa aikaan. Toki teos on erittäin moderni ja ailahtelevainen. Jäin miettimään olisiko teosvalinta vaikuttanut soittimen epäsuosioon. Voi tietysti olla, että huilun ylärekisteri kahvila-akustiikassa on saattanut tuntua joistakuista pistävältä. Konserttiohjelman suunnittelijan mietittäväksi jää siis eri instrumenttien toimivuus esitystilassa.

Konsertin yleistunnelmaa luonnehdittiin monipuolisesti. Parasta oli lukea tämänkaltaisia kommentteja: ”Tunnelma oli ihana. Yleisön ja esiintyjien välille syntyi yhteys, samoin yleisön kesken, sen huomasi reaktioista”. Etenkin yleisön keskinäiset reaktiot huomasin itsekin. Antamani askartelutehtävä käsiohjelmien kanssa sai toisilleen ventovieraatkin vertailemaan mielipiteitään kappaleiden välillä ja konsertin päätyttyä. Oli hienoa huomata keskustelun heränneen sellaisesta aiheesta, joka ei varsinaisesti koskettanut keskustelun osapuolia konserttia ennen.

Osa yleisöstä hyödynsi kahvilatunnelman ja otti tosissaan, kun ilmoitin tilaisuuden olevan hyvin vapaamuotoinen: joillakuilla oli kirja mukana ja joku luki välillä uutisia kännykästä. Tämä ei tietysti mitenkään häirinnyt konsertin kulkua ja sai

osakseen kiitosta palautteissa. Yleisölle vapauksien antaminen voi tietysti mennä liian pitkällekin: missä vaiheessa konsertti muuttuu taustamusiikiksi? Omasta mielestäni Elegian konsertissa taustamusiikiksi asti ei kuitenkaan menty, ihmisten kiinnostus esitettävää musiikkia kohtaan vain vaihteli teoskohtaisesti. Kaikki kuitenkin kunnioittivat esitettävää säveltaidetta antamalla siihen keskittymisen mahdollisuuden sitä haluaville. Erinomainen pointti oli mainita vapaan ilmapiirin olevan ”tavallaan lähempänä monien näiden kappaleiden alkuperäistä esitystapaa”. Olisi hienoa järjestää joskus teemakonsertti, jossa yleisö saisi kokea, milaista hoviylhäisöllä oli teekupin ääressä arvioimassa vastavalmistuneita tilausteoksia.

Kahvilan helppoa sijaintia kiiteltiin, vaikka Cafe Art ja Aboa Vetusen aula olisivat muutaman mielestä olleet parempia vaihtoehtoja. Aboa Vetus ei tosin järjestä konsertteja nykyään ja sain Artista vähemmän tervetulleen vastaanoton tiedustellessani heidän tilojaan ennen Elegian valintaa. Osa yleisöstä kommentoi, että Elegiassa ei ehkä ole soittajille ideaaliolosuhteet. Sen paljasti varmaan soitinkoteloiden kasa eteisessä (takahuoneen puuttuessa). Koska soittajat nauttivat olostaan silminnähdessä keikkapaikalla, oli tämänkaltainen huolenpito turhaa, mutta silti erittäin sympaattista. Oli virkistävää huomata osan kuulijoista asettuvan näin myös muusikon asemaan: edustammehan me konserttitilanteessa koko klassisen musiikin maailmaa suurelle osalle yleisöstämme (2009, 10). Ehkä tämä oli juuri sitä esiintyjien ja yleisön välille syntyvää ”yhteyttä”.

Ajankohtana rauhaista sunnuntai-iltapäivä osoittautui toimivaksi. Paitsi, kuten oletin alun perinkin, yleisö oli jo täysin toipunut edellisestä illasta tai muuten vain vireänä, vireystilaan vaikutti kellonajan lisäksi myös konsertin rytmitys. Itselleni tuntemattomia kappaleita lukuun ottamatta olin pyrkinyt sommittelemaan esitysjärjestyksen niin, etteivät rauhalliset kappaleet seuraisi koko ajan toisiaan. Tämän lisäksi välijuonnot antoivat kuulijoille tilaa absorboida vasta koetut esitykset ja valmistautumaan henkisesti seuraaviin. Olin hieman huolissani siitä, puhunko liikaa, mutta väliajat olisivat palautteen mukaan saaneet olla pidempiäkin. Tosin tämä varmaan johtui nimenomaan niiden sisällön määrästä: tietoisukujeni lisäksi myös hiljaiset hetket tai vapaan seurustelun tuokiot olisivat

varmasti olleet paikallaan. Joka tapauksessa voitaneen sanoa, että juontoineen tunnin ja 20 minuutin mittaisesta konsertista selviää hienosti kuka tahansa, ainakin kahvin ja pullan voimalla.

Uutta yleisöä kosiskelemaan suunnitellun konserttiohjelman tulisi ottaa huomioon monta seikkaa. Tila on äärimmäisen tärkeä osatekijä onnistunutta kokemusta. Sen tulee olla miellyttävä, konsertin mahdolliseen teemaan sopiva ja helposti lähestyttävissä, eli joko hyvällä sijainnilla tai esimerkiksi järjestetyn kuljetuksen takana. Soitinvalinnat tulee tehdä tilaan sovittaen, jotta kuulokuva olisi mahdollisimman monelle miellyttävä. Perinteinen klo19:00 sinfoniakonsertin aloitusaika saattaa joskus olla turhan myöhäinen. Suosittelisin ennemmin starttaamaan arkena 18:00 tai sijoittamaan konsertin viikonloppuun tai muuhun päivään, jolloin monella on vapaata. Tunnista puoleentoista tuntia jaksaa varmasti helposti. Tämän ylittävät konserttiohjelmat saattavat loppua kohti mennä toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos. Ohjelman tulisi olla sopivasti rytmitetty: oheen voi pyrkiä liittämään muita taiteellisia numeroita, väliaikoja, tietoisuuksia, keskustelutuokioita tai kahvitarjoilua. Soittimista tottumattomat kuulijat suosivat selkeästi moniäänisiä instrumentteja, kuten kitaraa ja pianoa. Muiden instrumenttien suhteen vaihtelevuus kannattaa pitää mielessä. Mitä esitettäviin teoksiin tulee, monipuolisuutta tulee suosia, koska ovathan konserttikokemukset pohjimmiltaan aina makuasioita. Suosiollisimpia klassista musiikkia harrastamattomat näyttävät olevan tanssillisen meneviä teoksia, tunnettuja klassisen musiikin merkkipaaluja, tai kauniin melodisia kappaleita kohtaan.

Klassista musiikkia yleensä vain vahingossa tai taustalla muutamia minuutteja kerrallaan kuuleva yleisö osoitti konsertissani hyvää keskittymis- ja arvostelukykyyä. Palautteen määrä oli paikallaolijoiden määrään nähden kiitettävä. Moni sanoi lähtevänsä klassisiin konsertteihin uudestaan, mikäli ajankohta ja sijainti ovat helposti lähestyttävissä. Lisäksi pitämäni Internet- kyselyyn vastanneet eivät lähes poikkeuksetta tyytyneet ainoastaan valitsemaan parempaa kappaletta vaihtoehdoista a ja b, vaan olivat kommentoineet värikkäästi ja runsassanaisesti kyselyn sisältöä. Kolme haastateltavaani taas suhtautuivat aiheeseeni kaikkea muuta kuin välinpitämättömästi siitä huolimatta, että tiedän ainakin yh-

delle heistä musiikin olevan hyvin yhdentekevää. Tämä kohderyhmäni aktiivisuus ja kiinnostuneisuus kertoo jotain.

Ilmeisesti klassiselle musiikille on enemmän kysyntää kuin moni uskaltasi olettaa! Ne kohderyhmästäni, jotka sanoivat tulevansa uudelleen konserttiin sijainnista ja ajankohdasta riippuen, pitivät tärkeänä myös ohjelman sisällön lähestyttävyyttä. Kuitenkin tapa mainostaa konsertteja säveltäjien ja kapellimestarien nimillä tavoittaa vain ne, joille nimet ovat tuttuja. Esimerkiksi Sinfonia Lahden konserttikalenterin kannen vitsi "...kamusi on konsertissa..." Okko Kamun kuvan päällä ei aukea kelle tahansa. Koska kiinnostusta näyttää olevan, kohderyhmäni poissaolo konserttisaleista on enää markkinoinnista kiinni.

LÄHTEET

Anttila, Pirkko 2005. Ilmaisu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina. Akatiimi.

Barbican 2012, Events Oct 12. Lontoo. ei painattajaa

Eskola, Jari & Suoranta, Juha, 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere. Vastapaino.

Foddy, William 1993. Constructing Questions for Interviews and Questionnaires: Theory and Practice in Social Research. Cambridge University Press.

Helsingin Kaupunginorkesteri 2014. konserttikalenteri. Helsinki. Kopijyvä Oy.

Kirkko soikoon 2014. Rajanylityksiä – ohjelma. Helsinki. ei painattajaa

Miettunen, Anni 2009. Kenelle konsertti kuuluu? Perinteisten konserttikäytäntöjen ihmettelyä. Turku. Turun Ammattikorkeakoulu.

Naantalin Musiikkijuhlat 2011. Ohjelmakirja. Turku. Jaakkoo-Taara Oy.

Naantalin Musiikkijuhlat 2012. Ohjelmakirja. Turku. Jaakkoo-Taara Oy.

Naantalin Musiikkijuhlat 2013. Ohjelmakirja. Turku. Jaakkoo-Taara Oy.

Radion Sinfoniaorkesteri 2012-13. Konserttikalenteri. Helsinki. Erweko.

Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa 2005. Haastattelu – tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere. Vastapaino.

Sinfonia Lahti 2013. Konserttikalenteri. Lahti. N-paino Oy.

Turun Filharmoninen Orkesteri 2014. Konserttikalenteri. Kerava. Savion kirjapaino.

KONSERTTIOHJELMIA KOMMENTTEINEEN

Klassisen musiikin maistajaiset

su 8.12.2013 klo 14:00 Café Logiassa

J. S. Bach: Preludi ja fuuga, As- duuri (WTK II)	Silja Turunen, <i>piano</i>
N. Paganini: Kapriisi nro. 23	Liisi Uusitalo, <i>viulu</i>
G. Cassado: Preludio-fantasia (1. osa soolospellosarjasta)	Teemu Mastovaara, <i>sello</i>
.....	
M. Ravel: Pièce en forme de habanera	Maria Sapelkina, <i>kitara</i> / Maksym Filatov, <i>viulu</i>
A. Tsygankov: Mar, djandja	Maria Sapelkina, <i>domra</i> / Nadia Levina, <i>piano</i>
T. Takemitsu: Air	Luigi Basso, <i>huilu</i>
.....	
F. Chopin: Etydi op. 10/8	Tuukka Vähätalo, <i>piano</i>
F. Schubert: Aaria	Irina Rusu, <i>viulu</i> / Saara Pitkänen, <i>harmonikka</i>
J. Dowland: Come again sweet love	
W. A. Mozart: Oiseaux, si tous les ans	
J. Sibelius: Souda, souda, sinisorsa	Linnea Kiukka, <i>laulu</i> / Nicholas Pulkkinen, <i>piano</i>
.....	
G. Mahler: Kvartetto, a-molli	Anna Tiainen, <i>piano</i> , Anna-Maria Huohvanainen, <i>viulu</i> , Kaisa Loimu, <i>sello</i> , Iida Falck, <i>alttoviulu</i>

OHJEET: Ympyröi kivoimman kuuloiset soittimet. Merkitse esim. rastilla vasempaan marginaaliin suosikkikappaleesi (niitä voi olla monta). Tähän saa kirjoittaa vapaasti, mitä ajatuksia kahvilakonsertti herätti:

Klassisen musiikin maistajaiset

su 8.12.2013 klo 14:00 Cafe Elegiassa

J. S. Bach: Preludi ja fuuga, As-duuri (WTK II)	Silja Turunen, <u>piano</u> ✕
N. Paganini: Kapriisi nro. 23	Liisi Uusitalo, viulu
G. Cassado: Preludio-fantasia (1. osa soolospellosarjasta)	Teemu Mastovaara, sello
.....	
M. Ravel: Pièce en forme de habanera	Maria Sapelkina, kitara / Maksym Filatov, viulu
A. Tsygankov: Mar, djandja	Maria Sapelkina, domra / Nadia Levina, piano
T. Takemitsu: Air	Luigi Basso, huilu
.....	
F. Chopin: Etydi op. 10/8	Tuukka Vähätalo, <u>piano</u>
F. Schubert: Aaria	Irina Rusu, viulu / Saara Pitkänen, harmonikka
J. Dowland: Come again sweet love	
W. A. Mozart: Oiseaux, si tous les ans	
J. Sibelius: Souda, souda, sinisorsa	Linnea Kiukka, laulu / Nicholas Pulkkinen, piano
.....	
G. Mahler: Kvartetto, a-molli	Anna Tiainen, piano, Anna-Maria Huohvanainen, viulu, Kaisa Loimu, sello, Iida Falck, alttoviulu

OHJEET: Ympyröi kivoimman kuuloiset soittimet. Merkitse esim. rastilla vasemman marginaaliin suosikkikappaleesi (niitä voi olla monta). Tähän saa kirjoittaa vapaasti, mitä ajatuksia kahvilakonsertti herätti:

herätti:

Hyvä ajatus! Kiva kun voi lükuskella hieman
vapaammin ja hakea välillä kaffetta. Soittajille
ei ehkä idealioolosuhteet, mutta yleisölle mukana ↙
lyhyet biisit (onko klassisessa musassa sellaisia?!!)
toimii parhaiten tämän henkissä konsertissa.
vaihtelevat soittimet/pitvät mielenkiinnon yllä.
esiintyjät

Klassisen musiikin maistajaiset

su 8.12.2013 klo 14:00 Cafe Elegiassa

J. S. Bach: Preludi ja fuuga, As-duuri (WTK II)	Silja Turunen, <i>piano</i>
N. Paganini: Kapriisi nro. 23	Liisi Uusitalo, <i>viulu</i>
G. Cassado: Preludio-fantasia (1. osa soolosesellosarjasta)	Teemu Mastovaara, <i>sello</i>
.....	
M. Ravel: Pièce en forme de habanera	Maria Sapelkina, <i>kitara</i> / Maksym Filatov, <i>viulu</i>
✕ A. Tsygankov: Mar, djandja	Maria Sapelkina, <i>domra</i> / Nadia Levina, <i>piano</i>
✕ T. Takemitsu: Air	Luigi Basso, <i>huilu</i>
.....	
✕ F. Chopin: Etydi op. 10/8	Tuukka Vähätalo, <i>piano</i>
F. Schubert: Aaria	Irina Rusu, <i>viulu</i> / Saara Pitkänen, <i>harmonikka</i>
J. Dowland: Come again sweet love	
W. A. Mozart: Oiseaux, si tous les ans	
J. Sibelius: Souda, souda, sinisorsa	Linnea Kiukka, <i>laulu</i> / Nicholas Pulkkinen, <i>piano</i>
.....	
♥ G. Mahler: Kvartetto, a-molli	Anna Tiainen, <i>piano</i> , Anna-Maria Huohvanainen, <i>viulu</i> , Kaisa Loimu, <i>sello</i> , Iida Falck, <i>alttoviulu</i>

OHJEET: Ympyröi kivoimman kuuloiset soittimet. Merkitse esim. rastilla vasempaan marginaaliin suosikkikappaleesi (niitä voi olla monta). Tähän saa kirjoittaa vapaasti, mitä ajatuksia kahvilakonsertti

herätti:

Harmonikka oli hauskanen yhdistää viulun kanssa.

Toimi hyvin ja oli hauskan yllättävä veto.

Rakastin Mar, djandjan esityksen voimakasta tuntea.

Ihanan skaarilasta fiilistä.

toimiva juttu kokonaisuudessaan.

♥ Kiitos!

